

FOTGÄNGARNAS FÖRENING – FOT

fot.se

2026-04-08

FOT:s verksamhetsberättelse år 2025

Syfte och mål

FOT är en ideell organisation som driver opinion för fotgängarnas intressen i stadsplaneringen. Det sker i olika sammanhang – genom debattinlägg, kontakter med myndigheter och organisationer, remissarbete, framtagning av egna analyser och rapporter.

FOT verkar för att städer och andra tätorter förändras så att gång blir ett självklart färd sätt. Bilens dominans måste brytas, städerna utvecklas till attraktiva och hälsosamma livsmiljöer med utgångspunkt från den gående människan.

Fotgängare är den mest heterogena trafikantkategorien med de mest varierande förutsättningar. Staden ska vara tillgänglig för alla. En alldeles särskild hänsyn måste därför tas till barn, äldre och funktionshindrade så att deras framkomlighet och säkerhet tryggas.

Fotgängarna är helt oskyddade. Årligen omkommer ett hundratal fotgängare i trafik- och fallolyckor, många tusentals behöver läggas in på sjukhus för slutenvård. Samtidigt får de allra minst av samhällets resurser för trafiksäkerhet, är i praktiken vid sidan av nollvisionen. FOT anser därför att trafiksäkerhetsarbetet måste omorienteras till fotgängarna.

FOT:s projekt under 2025

Sambanden mellan gång, cykling och infrastruktur

Under 2025 pågick arbetet med studien om sambandet mellan gång, cykling och infrastruktur. Syftet med detta projekt var att analysera sambanden mellan infrastruktur och gång- och cykeltrafikens storlek och olycksrisker. Rapporten slutredovisades till Trafikverket i januari 2026.

Remissvar

Under 2025 lämnade FOT in två remissvar:

TRANSPORTSTYRELSENS RAPPORT (TSG 2023-1619) OM ÖVERSYN AV FÖRARUTBILDNINGSSYSTEMET FÖR BEHÖRIGHET B

FOT konstaterade att det finns mycket som utbildningen borde innehålla som i sin tur ökar fotgängares trafiksäkerhet.

FOT betonade att ökad trafiksäkerhet och trygghet för fotgängare är avgörande för att återupprätta städernas roll som centrum för direkta personkontakter. Utgångspunkten bör därför vara att bilister vistas i staden på fotgängares och cyklisters villkor. En positiv attityd till fotgängare och cyklister borde genomsyra stora delar av utbildningen och ingå i; vägledningen, handledarutbildningen, utbildningsmaterialet och Skolverket kurs i trafik kunskap.

Se <https://www.fot.se/wp-content/uploads/2025/03/FOT-svar-pa-remiss-om-forarutbildning.pdf>.

TRAFIKVERKETS FÖRSLAG TILL NATIONELL PLAN FÖR TRANSPORTINFRASTRUKTUREN 2026–2037.

I FOT:s yttrande berördes tio olika områden mera ingående och förslag till ytterligare åtgärder lämnades:

1. Klimatmålen lyser med sin frånvaro

Klimatmålen bör vara en självklar utgångspunkt för den nationella planen.

2. Prognoser styr mer än mål – framtiden planeras bakåt.

Trots politiskt beslutade mål om minskad trafik och bättre stadsmiljöer bygger planen på prognoser om kraftigt ökad biltrafik.

3. Fyrstegsprincipen urholkas – billiga lösningar väljs bort

Principen borde säkerställa att behov kan lösas genom beteendepåverkan och effektivare användning av befintlig infrastruktur innan nybyggnation.

4. Fotgängarnas behov förbises trots starkt stöd

En majoritet av Sveriges befolkning reser redan med hållbara färdmedel. Trots detta prioriterar den nationella planen åtgärder som gynnar den utsläppsintensiva minoriteten.

5. Mer pengar för gång- och cykelåtgärder

Trots en bred samsyn att bättre villkor för gång och cykel är avgörande för att öka den fysiska aktiviteten i befolkningen och därigenom förebygga sjukdomar och stärka folkhälsan saknas konkreta satsningar som omsätter ambitionerna i praktiken.

6. Avvecklade stadsmiljöavtal lämnar ett tomrum

Det är allvarligt att stadsmiljöavtalen avvecklas utan att ersättas av ett likvärdigt statligt stöd.

7. Bristande genomförande undergräver ambitionerna

Fotgängare och cyklister måste ges hög prioritet i trafiksäkerhetsarbetet, och staten måste ta sitt övergripande ansvar för att skapa en säker och attraktiv trafikmiljö för alla oskyddade trafikanter.

8. Hälsovinster av gång och cykel måste värderas

Hälsovinster från gång- och cykeltrafik inkluderas inte i samhällsekonomiska kalkyler vilket FOT anser är en allvarlig brist.

9. Slå fast nationellt mål för gång och cykel

Målet behöver åtföljas av ett systematiskt arbete med effektiva insatser för ökad gång och cykling, där styrmedel, åtgärder och systemförändringar identifieras tydligt.

10. Nollvisionen måste ta sikte på oskyddade trafikanter

Fotgängare och cyklister måste ges hög prioritet i trafiksäkerhetsarbetet, och staten måste ta sitt övergripande ansvar för att skapa en säker och attraktiv trafikmiljö för alla oskyddade trafikanter.

Se https://www.fot.se/wp-content/uploads/2026/01/Remissyttrande_Nationell-plan-for-transportinfrastrukturen-2026-2037_Fotgangarnas-forening.pdf.

Seminarium och möten

FOT bidrog med åtgärder och uppföljning av åtgärder som ingår i Trafikverkets **Aktionsplan för säker vägtrafik 2022-2025**. I 2025 års upplaga har FOT bidragit till följande aktiviteter:

FOT sprider kunskap till berörda myndigheter, kommuner och andra aktörer om hur stadsplaneringen påverkar barns mobilitet och säkerhet, och hur barnvänliga gång- och cykelvägar bör planeras.

FOT tillhandahåller och sprider kunskap om den regionala dialogplattform som FOT utvecklat i syfte att uppmuntra regioner och kommuner att diskutera vårdkostnader, resurser för halkbekämpning och vilka prioriteringar som behövs för att minska antalet halkolyckor.

FOT deltog vid **MHF:s seminarium** om halkolyckor där bland annat FOTs dialogplattform marknadsfördes

FOT deltog med en monter på Sveriges **Trafiksäkerhetsdagar i Göteborg**.

Projektansökningar

Under året skickade FOT in en ansökan till Skyltfonden med titeln: Elsparkcyklar i Nollvisionens Sverige? Syftet med denna studie var att öka kunskapen om elsparkcykeln ur ett trafiksäkerhetsperspektiv samt belysa samspelet med andra oskyddade trafikanter som färdas i samma miljö som elsparkcyklarna. Det övergripande målet var att identifiera åtgärder som kan genomföras av framför allt kommuner som kan ge stor och omedelbar effekt på trafiksäkerheten. Tyvärr avlogs ansökan. Ett förnyat försök har gjorts 2026.

Styrelse och medlemmar

Styrelsen har utgjorts av Sonja Forward (ordförande), Krister Spolander (vice ordförande och sekreterare), David Lindelöw (kassör). Övriga styrelseledamöter har varit: Björn Sax Kaijser, Elin Engqvist, Jenny Eriksson, Järda Blix, Maria Nordström, Ruggero Ceci och Torbjörn Albert.

Jerk Wiktorsson har varit revisor.

Antalet registrerade medlemmar som får ta del av våra utskick är 76.

Styrelsen har haft sex styrelsemöten, de flesta via Skype eller Teams. FOT är medlem i International Federation of Pedestrians (IFP)

Årsmötet

FOTs årsmöte ägde rum i Linköping den 5 maj. Årsmötet föregicks av en rundvandring i Vallastaden, en ny stadsdel som utformats för gång och cykling med de inre delarna bilfria och parkering som hänvisas till områdets utkant. Bilpooler finns för att minska behovet av privatbilägande. Planeringsprinciperna har resulterat i en mångfald av byggnadsstilar med en blandning inom samma kvarter av olika typer av bostäder som villor, radhus och flerbostadshus. Syftet har varit en varierad och levande stadsmiljö med hållbar mobilitet.

Själva årsmötet inleddes med att Jenny Eriksson presenterade resultat från en analys av allvarliga skador bland oskyddade trafikanter. Fotgängarnas skadebild präglas nästan helt av fallolyckor med halka som dominerande orsak, men där också höga kanter och ojämnt underlag är vanliga. Betydligt fler kvinnor skadas än män. Störst är skillnaden i sjuttioårsåldern med fyra gånger fler drabbade kvinnor.

Avslutningsvis informerade Jenny Eriksson om det nya forskningsprogrammet "Planering för gång" med Luleå Tekniska Högskola som värd (motsvarande VTIs Cykelcentrum). Det kommer att handla om hur gång kan ökas och göras säkrare.

Det mera traditionella årsmötet startade klockan 14.30 där verksamhetsberättelse och bokslut presenteras samt val av styrelseledamöter och ordförande genomfördes.

Årets fotgägarstad

Styrelsen beslutade att tilldela Stockholm utmärkelsen Årets fotgägarstad 2025 för de många fotgägarfrämjande åtgärderna på senare år och som är på gång enligt en ambitiös fotgägarplan. Priset delades ut i början av 2026 på Kulturhuset i samband med trafikkontorets medarbetarmöte. Hela motiveringen finns [här](#).